

Лорі Голс Андерсон

ГОВОРИ

Laurie Halse
ANDERSON

Лорі Голс
АНДЕРСОН

S P E A K

Г О В О Р И

Харків

 Vivat
ВИДАВНИЦТВО

2019

УДК 821.111(73)
А65

Серія «Художня література»

Опубліковано за сприяння
Farrar Straus Giroux Books for Young Readers,
підрозділу *Macmillan Publishing Group, LLC*.

Перекладено за виданням:
Anderson, Laurie Halse. *Speak* / Laurie Halse Anderson. —
New York : Square Fish (Farrar Straus Giroux), 2011. — 224 p.

Переклад з англійської *Олени Голуб*

Дизайнер обкладинки *Віталій Котенджу*

Андерсон Л. Г.

А65 Говори / Лорі Голс Андерсон ; пер. з англ. О. Голуб. —
Х. : Віват, 2019. — 192 с. — (Серія «Художня література»,
ISBN 978-966-942-826-4).

ISBN 978-966-982-010-5 (укр.)

ISBN 978-0-312-67439-7 (англ.)

Гостросоціальний роман Лорі Голс Андерсон написаний у формі щоденника тринадцятирічної дівчинки. На перший погляд, у ньому показано звичайне шкільне життя американського підлітка, який не надто добре комунікує з учителями, батьками й друзями. Та на цьому тлі перед читачами постає страшна реальність, у якій панує лицемірство, байдужість, егоїзм, емоційне й фізичне насильство. У школі інколи відбувається будь-що — і оточенню байдуже. А в складному підлітковому віці так важко віднайти в собі впевненість, щоб домогтися уваги, навчитися говорити й не боятися. Ця книжка допоможе юнакам та дівчатам розібратися в собі та уникнути помилок, а батькам — зрозуміти власних дітей.

УДК 821.111(73)

ISBN 978-966-942-826-4 (серія)
ISBN 978-966-982-010-5 (укр.)
ISBN 978-0-312-67439-7 (англ.)

© Laurie Halse Anderson, 1999
© ТОВ «Видавництво «Віват»»,
видання українською мовою, 2019

Люді друзі!

Дванадцять років? Цей роман вийшов друком дванадцять років тому?

Невже?

Так, після виходу книжки звелися на ноги четверо моїх дітей. Я тричі переїздила з місця на місце. Написала шість романів. На моєму обличчі додалося зморщок, а ноги подолали не одну мильо шляху. Невже дванадцять років? Аж не віриться.

А не віриться через те, що глибоко в душі мені все ще чотирнадцять. Мої спогади про ті почуття, які пережила Мелінда, такі виразні, що я безмежно дивуюся, коли бачу рік народження, зазначений у моєму водійському посвідченні. Пам'ятаю хвилювання, тривогу й розгубленість. Пам'ятаю відчуття, коли тебе силують мовчати.

Так само як, може, і багато хто з вас.

За останнє десятиліття я поспілкувалася про цей роман з понад півмільйона старшокласників. Неможливо перелічити листи та імейли, що їх я прочитала, учнів, які, впізнаючи себе в Мелінді, плакали в мене на грудях. Ви вкрай зголодніли за можливістю виговоритися. Вам необхідні дорослі, які могли б вас вислухати.

Мені хотілося б сподіватися, що певною мірою цей роман допомагає вам почути свій голос. Та ця книжка — це всього лише поштовх. Справжні герої — ті, хто, діставшись самісінького дна, подолавши страх та сором, депресію, гнів, зважився розповісти свою історію. І я вас усіх глибоко шаную.

У своїй книжці «Серце жінки» Майя Енджелоу написала: «Якщо вам пощастить, одна-єдина фантазія зможе докорінно змінити мільйон реалій».

Мені надзвичайно пощастило. Ця книжка допомогла поколінню читачів ступити на шлях дорослого життя. А ви своєю чергою допомогли мені долати свій шлях. І це мене безмежно тішить.

Нехай у вас ніколи не забракне сміливості заговорити.

Слухайте

Ви пишете нам

із Г'юстона, Брукліна, Пеорії, міста Рай, Нью-Йорка, Лос-Анджелеса, округу Колумбія, звідусіль на мою поштову скриньку, мою сторінку у фейсбуці.

У Живому журналі тихі повідомлення для найкращих друзів
Сто тисяч секретних сповідей перед Меліндою і Мною.

Ви:

Мене також згвалтували,
вчинили сексуальне насильство в сьомому класі,
десятому класі, влітку після випуску,
на вечірці,
мені було 16
мені було 14
мені було 15, і він робив це протягом трьох років
я кохала його
я його навіть не знала.
Він був братом моєї найкращої подруги,
моїм дідусем, батьком, маминим коханцем,
моїм хлопцем

моїм двоюрідним братом
моїм тренером
я познайомилася з ним того вечора і —
чотири хлопці по черзі, і —
я хлопець, і це трапилося зі мною, і —

...Я завагітніла й віддала свою дочку на удочеріння...
З вами це також сталося?
З вами теж?

Ви:

Мене не згвалтували, але
мій тато п'є, але
ненавиджу розмовляти, але
мого брата застрелили, але
я вигнанець, але
мої батьки розлучилися, але
я не належу до жодного клубу, але
ми втратили наш будинок, але
у мене є таємниці — сім років таємниць
і я різала собі вени
мої друзі різали
ми всі різали різали різали
і випускали свій біль

...мого п'ятирічного кузена згвалтували —
це стає зрозумілим із його поведінки...
у вас з'являються думки про самогубство?
чи ви хочете вбити його?

Ви:

Мелінда дуже схожа на моїх знайомих дівчат
Ні, вона дуже схожа
(на мене)

Я МеліндаСара
Я МеліндаРоджеліо я МеліндаМеган,
МеліндаЕмберМеліндаСтівенТоріФіліпНавдіаТьяра-
МатеоКрістінаБет
це все ще завдає мені болю, але
але
але
але
ця книжка пробила мою захисну оболонку
мене скривдили, і я кривджу, але
але ваша книжка пробила мою захисну оболонку.

Ви:

Я плакала, коли читала її.
Я сміялася, коли читала її
Це тупо?
Я сиділа з дівчиною —
ви зрозуміли, з тією самою —
я сиділа з нею, бо ніхто не сідає з нею за ланчем
а я з команди чирлідерок, ось так.
Роман «Я не боюся сказати» змінив моє життя
пробив мою захисну оболонку
змусив мене замислитися
про вечірки
дав мені
крила.
Ця книжка
змусила мене заговорити
я шепотіла, плакала
закасувала рукави.
Я ненавиджу розмовляти.
Але я намагаюся.

Ви змусили мене згадати, хто я.

Дякую.

P. S. Ми аналізуватимемо цю книжку до скону.

Я:

Я:

Я: *ридаю.*

За винятком першої та останньої строфи, ця поема складається з рядків і слів, узятих із тисяч листів та імейлів, які Лорі отримала за останні дванадцять років.

*Сенді Бернштейн,
яка допомогла мені повернути свій голос,
і моєму чоловікові, Грегові,
який мене чує*